

[Poul Dam.]

mon ikke det er bedre at lade være med at smide gode penge efter dårlige end at græde over den ulykke, der allerede er sket?

Jeg indrømmer, at det bekymrer mig, at gratisprincippet forsvinder på dette område. Det bekymrer mig ganske afgørende, fordi jeg mener, at det er et helt forkert synspunkt, som hr. Bernhard Baunsgaard anlagde, at bare den erhvervsforberedende og den erhvervsmæssige uddannelse og den prøveforberedende uddannelse er gratis, så er den hellige grav vel forvaret. De andre ting er lige så vigtige, men bruddet skete, da man på socialdemokratisk initiativ indførte betaling i interessegrupperne. Og for de fleste interessegrupper vil der være mulighed for at få en mindre betaling efter de ændringer, der nu foreslås, end der har været tale om hidtil. Det er udelukkende et spørgsmål om tilrettelæggelse.

Jeg er bekymret over det, og derfor vil jeg heller ikke på dette tidspunkt love, at vi vil stemme for lovforslaget ved tredje behandling. Men vi vil ikke stemme imod det, fordi det administrativt trods alt bliver en bedre lov, end den har været hidtil, og vi kan ganske åbenbart ikke få gratisprincippet uden at få et kontorvælde og et kontrolapparat, som ødelægger en mængde frie initiativer. Så må man vælge. Jeg personlig er tilbøjelig til at vælge friheden fremfor kontoradministrationen og betale lidt for den frihed. Der kan være andre, der mener, at gratisprincippet er så vigtigt, at man må kunne finde sig i kontorvældet. Jeg er ikke sikker på, at det er klogt.

Sigsgaard: Jeg kan forstå efter at have læst udvalgs materialet, at en stor del af diskussionen i udvalget har gået på spørgsmålet om administrationen, idet man endelig ville væk fra den meget omfattende administration, som det hævdes er forbundet med denne lov. Det er interessant i den forbindelse at læse et bilag, som udvalget har fået, en henvendelse fra amtskonsulenterne for fritidsundervisningen, hvori disse skriver følgende:

„Vi er af den opfattelse, at dele af det forelagte lovforslag vil betyde en mere omfattende administration, end vi kender i dag.“

Det var altså amtskonsulenterne for fritidsundervisningen, og de skulle jo formodes at være dem, der har bedst kendskab til det, så man kan roligt påstå, at hr. Poul Dam og andre har meget lidt at have deres optimisme i, når de mener, at man nu virkelig vil få skåret administrationsudgifterne ned.

Jeg tror nu heller ikke, at det har været det, der har været grunden til de forringelser af fritidsloven, som vi her præsenteres for, men det skal jeg vende tilbage til.

Jeg tror, at den væsentligste grund til, at der uomtvisteligt er temmelig store administrationsudgifter forbundet med denne lovgivning, er den vældige forvirring af mange forskellige private og også undertiden offentlige initiativer på fritidsundervisningsområdet, som vi ser. Det er jo sådan, at enhver lidt større kommune har en 3-4 forskellige tilbud om engelskundervisning, og det drejer sig ikke kun om engelskundervisningen. Man kan blive undervist i konservativt engelsk i Folkeligt Oplysnings Forbunds engelsk, man kan få socialdemokratisk engelskundervisning i AOF, og man kan få liberal engelskundervisning i Liberalt Oplysnings Forbund, og så kan man måske oven i handelen få kommunalt engelsk. Det er simpelt hen vanvittigt, og hvis man havde ment snakken om at gøre noget ved administrationsudgifterne alvorligt, så havde man taget fat på det. Jeg ved godt, man har prøvet på at koordinere lidt, men det er jo begrænset, hvor langt man kan komme, så længe man har de forskellige konkurrerende oplysningsforbund.

Når udvalget ikke ville gøre noget ved det, så tror jeg da ikke, der er nogen, der er i tvivl om, hvad det skyldes, for dér har partierne jo deres egne partipolitiske kartofler at hygge. Det ene parti skal passe på FOF og sørge for, at de får, hvad de ønsker, det andet på AOF osv., osv., så dér bliver der ikke sparet. Denne babyloniske forvirring fortsætter.

Efter min opfattelse burde voksenundervisningen som den meste anden undervisning som hovedregel være offentlig, og det ville friheden efter min mening ikke nødvendigvis blive mindre af — dette være sagt til hr. Poul Dam — tværtimod kunne man da sagtens udvide den, hvis man gav dem, der er elever ved denne undervisning, en langt